

1. Přivolání psa

Proč naučit psa dokonalé přivolání?

- Kontrola nad psem téměř za každé situace,
- včasné řešení náhle vzniklých problémů,
  - uleknutí psa s následkem útěku nebo útoku,
  - agresivita cizích psů a osob,
  - nežádoucí reakce našeho psa na jiné psy, osoby, pohyb nebo věci,
- přerušování nežádoucí činnosti psa,
  - požívání potravy, exkrementů,
  - nekontrolovaná psí hra s dětmi nebo jinými psy,
  - pronásledování a honění zvěře,
- sportovní a vrcholový výcvik psa,
- všestranný a speciální výcvik psa.

Způsoby přivolání:

- „Ke mně“,
- „K noze“,
- „Zpět“.

2. Přivolání „Ke mně“

Povelová technika

- **Podmíněné podněty:**
  - Povel: „KE MNĚ“.
  - Posunek: upažení a připažení napnuté levé ruky (pro záchranáře nedoporučuji, v terénu zdvižená levá ruka navádí psa ke směru prohledání).
- **Nepodmíněné podněty:**
  - Radostná intonace hlasu,
  - vzestupná intonace hlasu,
  - hravý útěk psovoda,
  - poloha výzvy ke hře – psovod na kolenou, zdvižený zadek, pokrčené lokty, hlava rovně u země,
  - trhnutí vodítkem,
  - pamlsek nebo oblíbená hračka psa.

Správný výsledný způsob provedení

Pes má povel „Volno“ nebo má zcela volný pohyb bez vodítka. Psovod stojí téměř v pozoru a zavolá povel "ke mně". Pes musí okamžitě přerušit jakoukoliv činnost a přibíhá nejkratší rovnou cestou k psovodovi. Pes předsedá před psovoda rychle, rovně a téměř nadoraz (těsně před psovodem, ale bez kontaktu).

Na co důsledně dbát

- Z počátku učíme nácvik psa v klidném prostředí, teprve poté pozvolna přecházíme do rušivého prostředí.
- Psovod vždy přivolává psa v tu chvíli, kdy má největší šance, že pes přijde.
- Nemělo by se nám stát, že pes nepřiběhne.
- Pokud psovod psa volá, musí vždy cvik dodělat a psa přinutit přijít a předsednout:
  - přijít si pro psa,
  - změnit metodu přivolání,
  - schovat se,
  - utéct psovi,
  - požádat jiné osoby kolem psa o pomoc (mírné! odehnání psa).
- Předsednutí nenásilně cvičíme od začátku důsledně:
  - pes sedí rovně před psovodem, osa psa směřuje na střed těla psovoda,
  - pes sedí nadoraz před psovodem, ale bez kontaktu mordy nebo předních končetin,
  - pes sedí v klidu, bez obtěžování psovoda, bez skákání a bez podávání tlapek,
  - pes sedí před psovodem soustředěně,
  - pes sedí, dokud psovod nepřeruší sezení jiným povelům! Např. „volno“, „k noze“, „hodný, jdi“, hození hračky.

Časté chybování

- Opakované použití povelu během jednoho přivolání,
- jednotvárnost ve výcviku,
- snaha přivolat nedocvičeného psa ve velmi rušivém prostředí nebo během působení silných podnětů na psa,
- použití hlubokého příkazového tónu, který dává najevo naši nespokojenost,
- odměňování psa pamlsky za příchod, když mu nedáme prvně najevo naši radost a slovní pochvalu,
- při neuposlechnutí psa si psovod pro psa běží nebo mu jde naproti,
- přitáhnutí psa na napnuté šňůře namísto trhnutí vodítkem,
- pes přijde a ihned dostane zase volno,
- pes si sedne, je odměněn a sám pes bez dalšího povelu psovoda se zvedne a odchází,
- pes sedí křivě před psovodem,
- pes si křivě sedne, psovod to dovolí a pak ho sám spravuje,
- pes přiběhne a přiřadí se psovodovi k noze.

Nácvik

Přivolání začíná učit již zodpovědný chovatel u 4 – 5 týdenních štěňat. Měl by využívat svého hlasu a stále stejného hlasového zvuku při krmení a čištění porodny nebo kotce.

Nový majitel může povel i hlasový projev převzít od chovatele a zapojit k přivolání jméno štěněte. Důležité je, aby štěňátko přišlo a aby z jeho příchodu měli radost oba. Díky krmení po zavolání a díky příjemným dotekům člověka máme takové přivolání zvládnuté do 3 dnů.

Aby si pejsek spojil přivolání s povelem, postupně zařazujeme do přivolání povel “ke mně” a odbouráváme volání jménem psa. Jestliže k nám štěně přibíhá doma, co nejdříve toho využijeme venku. Malé štěně není příliš samostatné a jeho pud velí neodbíhat daleko a následovat vůdce smečky. S citem a důsledností psovoda máme přivolání vypracované do týdne. U správně socializovaných a přiměřeně vyrovnaných štěňat zapojíme po pár opakováních i nenásilné předsednutí. Z praxe mohu potvrdit, že pokud štěně přiběhne a my ho hladíme a mimochodem přitom posadíme, rychle se to pejsek naučí jakoby sám a bez nátlaku. Zatím bez povelu “sedni”, zkrátka přiběhne a sedne si do prostoru před psovoda. Když využijeme při přivolání denní krmení a hru, učíme pracovat pejska pro radost psovoda a nepřetáčíme tak počáteční výcvik hned na pamlsky. Vždy je výhodné a správné, pokud pes pracuje hlavně pro pána a ne pouze zjištěně za odměnu. I přesto by všechny naše kapsy měli 24 hodin denně obsahovat odměny. Důležité při výchově i výcviku psa je zásada, že psa prvně pochválíme a pak mu dáme pamlsky, protože pak je pamlsky jako bonus k pochvalě psovoda. Pokud prvně dáme pamlsky a potom teprve pochvalu, bude pes poslouchat pro odměny a radost psovoda bude pro psa pouze klad navíc.

Jak si pomoci při přivolání:

1. Nechce-li štěně přiběhnout, psovod zvyšuje intonaci hlasu do vyššího kladného a povzbuzivého tónu.
2. Současně nebo samostatně psovod začne odbíhat směrem od psa. Štěně začne automaticky psovoda následovat. Jakmile se pes přiblíží, nikdy se neobrátíme k psovi tak, aby si myslel, že ho budeme pro změnu honit my. Počkáme, než je štěně blízko a převedeme vše do hry se psovodem. Samozřejmě za stálého chválení a povzbuzování.
3. Jestli volíme metodu odběhnutí nebo jestli čupíme a voláme psa, můžeme použít výzvu ke hře. U psů to znamená, že si klekneme na kolena, vystrčíme zadek do výšky a ruce pokrčíme v loktech. Přikrčená hlava k zemi směřuje rovně dopředu. Na loktech se můžeme vyzývavě pohupovat. Štěně většinou neodolá a přiběhne, pak je odměněno hrou, pochvalou, pamlskem či kombinací všeho.
4. Zvolíme štěněti naprosto cizí prostředí, ve kterém si není jisté, a proto se bude více upínat na psovoda.
5. Štěně, které začíná mít svůj názor na přivolání, je třeba začít poutat na vodítko. Je to další postup psovoda, jak naučit přivolání. Píši úmyslně DALŠÍ krok, protože nyní nastal čas ukázat psovi, že je výhodné nejen přijít, ale navíc je nevýhodné nepřijít. Nastal tedy čas naučit štěně, že MUSÍ přijít!

Během týdne až dvou se štěně začíná doma i venku otrkávat a my máme během přivolání na štěně menší vliv. Právě v tuto dobu musíme učit přivolání opravdu důsledně a za použití nejen vodítka. Budujeme pevný spoj “přiběhneš - dostaneš odměnu, nepřiběhneš - bude trest”. Ve chvíli, kdy štěně voláme a vidíme, že nemá ihned snahu uposlechnout, psovod zapojí další osvědčené způsoby napomáhající přivolání. Vždy však musí zavolání na psa skončit přivoláním psem! Nikdy psovod nesmí rezignovat nad momentální situací a nesmí nechat psa mimo svůj vliv nepřivolaného!

Vodítko jako výcviková pomůcka je skvělá věc. Je to prostředek, který nám umožňuje lépe komunikovat se psem, máme ho opravdu pod svým vlivem. Vodítko funguje částečně jako pupeční šňůra mezi psovodem a psem. Pozor, vodítko přenáší naše rozpoložení na psa, přenáší naše emoce. Správná práce s vodítkem naučí psa podřízenosti a oddanosti ke

psovodovi. Špatná manipulace s vodítkem může znásobit problémové chování psa např. zvyšovat agresivitu.

Jak tedy učit přivolání na vodítku. Štěněti na vodítku dáme volno, ať si může dělat, co chce. Ve chvíli, kdy je vodítko téměř napnuté a kdy se štěně zabývá jinými podněty, zavoláme na psa povel "ke mně". Pokud štěně reaguje a přibíhá, je to úžasné, máme z toho opravdovou nehranou radost. Psa chválíme (pochvala je vždy první odměna) a následně dáme pamlsek.

Pokud štěně nereaguje na zavolání, napneme okamžitě po povelu vodítko, kterým musíme trhnout (vodítko není v tahu – trhne a povolí). Štěně se bude snažit vyhnout nepříjemnému tlaku a půjde směrem k nám. To je čas na pochvalu a případně zopakování povelu. Pozor! Povel vždy vyslovujeme jen jednou! Pokud pes nereaguje na první povel, nastává tlak ze strany psovoda. Povel můžeme zopakovat pouze, pokud jej pes opravdu nezaregistroval nebo pokud učíme malé štěně a to nemá povel stále zafixovaný. Opět po příchodu psa odměníme. K přivolání za pomoci vodítka se vrátíme celý život psa, vždy když přestane rychle a přesně reagovat.

Předsednutí před psovodem učíme od začátku kladně a ve hře. To znamená, že si najdeme situace, kdy pes opravdu ihned radostně přiběhne z krátké vzdálenosti (v bytě, doba krmení). Pokud budeme chtít po psovi, aby si sedal po donucení přijít proti jeho vůli, ještě více mu cvik znechutíme.

Pokud pes nemá 100% přivolání, není cvik řádně docvičen!

3. Přivolání „K noze“

Povelová technika

- **Podmíněné podněty:**
  - Povel: „K NOZE“.
  - Posunek: plácnutí levou dlaní o stehno.
- **Nepodmíněné podněty:**
  - Radostná intonace hlasu, u starších psů příkazová,
  - zrychlená chůze směrem od psa,
  - trhnutí vodítkem,
  - pamlsek nebo oblíbená hračka psa.

Správný způsob provedení

Pes, který je navolno, musí na přivolání okamžitě a nejkratší rovnou cestou přiběhnout k psovodovi. U psovoda se ihned přiřadí k levé noze psovoda. Lopatka psa musí být stále na úrovni psovodova kolene. Pes jde pravidelnou chůzí vedle psovoda s maximální vzdáleností 10cm od nohy. Psovod přivolává psa povelom „K NOZE“ vždy za chůze. S přivolaným psem pokračuje dále v chůzi nebo se po pár krocích zastaví a pes usedá.

Na co důsledně dbát

- Viz výše v Přivolání „KE MNĚ“,
- cvik cvičíme se psem, který má zvládnutou chůzi u nohy a pochopí tedy přesné provedení,

- pes musí přiběhnout nejkratší a nejrychlejší cestou k psovodovi,
- pes se nesmí při přivolání uchýlit k jiné činnosti (venčení, očichávání),
- pes při zařazení k noze neposkakuje, nepředbíhá ani nezpomaluje u psovoda,
- slovní pochvala s následným pamlskem přichází ihned při přiřazení k noze, nesmí však psa rušit od správné pokračující chůze u nohy.

Časté chybování

- Viz výše v přivolání „KE MNĚ“,
- pes nepřibíhá ihned,
- přivolání není 100% za každé situace,
- pes po přiřazení skáče radostně na psovoda,
- psovod ihned po přiběhnutí psa zastavuje,
- psovod volá psa “K NOZE”, když stojí.

Nácvik

Pokud chceme mít cvik naprosto přesně naučený, nejlepší doba pro začátek nácviku tohoto povelu je po zvládnutém základu cviku chůze u nohy. Pro někoho to znamená v 5 měsících stáří psa, pro někoho stáří kolem roku.

Psa necháme navolno, a když není příliš rozptýlen jinými vlivy, zavoláme povel “K noze”. Jdeme směrem od psa a v levé ruce držíme pamlsk tak, aby ho pes viděl. Nebo rukou děláme gesto, které psovi naznačuje pamlsk v ruce. Popřípadě můžeme ihned po povelu plácnout levou dlaní do stehna. Pes motivovaný naší hravou kladnou intonací hlasu a motivovaný pamlskem, okamžitě přibíhá k naší levé straně. Pokud tomu tak není, nastavíme se psovi tak, aby k levé straně psovoda opravdu přibíhal.

Jakmile je pes lopatkou na úrovni našeho kolene, okamžitě chválíme. Musíme psa chválit natolik, aby měl radost, ale nesmíme ho přechválit, aby se stále mohl soustředit na následující chůzi u nohy.

Se psem vždy uděláme nejméně 5 – 10 kroků, než zastavíme. Každý cvik končí jiným povelu.

4. Přivolání „Zpět“

Povelová technika

- **Podmíněné podněty:**
  - Povel: „ZPĚT“.
  - Posunek: vzpažení a připažení ruky.
- **Nepodmíněné podněty:**
  - Radostná vzestupná intonace hlasu, u starších psů příkazová,
  - hravý útěk psovoda,
  - běh psovoda směrem od psa,
  - výzva ke hře,
  - trhnutí vodítkem,
  - pamlsk nebo oblíbená hračka psa.

Správný výsledný způsob provedení

Povel „ZPĚT“ se používá v situacích, kdy potřebujeme psa přivolat k sobě na určitou vzdálenost, ale kdy nevyžadujeme, aby pes u nás zůstal nebo aby si předsedl.

Nejčastější využití:

- přivolání z důvodu uvázání psa na vodítko,
- přivolání psa do naší blízkosti (2 – 5m), protože je od nás příliš daleko,
- přivolání psa v přírodě, když se zajímá o pach zvěře,
- pro vyrušení psa z nežádoucích rušivých vlivů a vrácení psa pod náš vliv,
- zkracování maximální vzdálenosti psa, pokud má velký radius,
- přivolání psa z prohledaného terénu a vyslání do jiného směru,
- ovladatelnost na vzdálenost – vysílání psa na jednotlivé stoly nebo překážky s částečným návratem ke psovodovi.

Pes má volný pohyb bez vodítka nebo prohledává terén dále od psovoda. Psovod může stát i chodit, ale jeho postoj nesmí připomínat ani přivolání „Ke mně“ ani „K noze“. Pes na povel „Zpět“ musí okamžitě přerušit momentální činnost a přibíhá nejkratší cestou směrem k psovodovi. Ten psa vybízí k další činnosti nebo psa pochválí a následuje „Volno“ či připnutí psa.

Na co důsledně dbát

- Z počátku učíme nácvik psa v klidném prostředí, teprve poté pozvolna přecházíme do rušivého prostředí.
- Psovod vždy přivolává psa v tu chvíli, kdy má největší šance, že pes přijde.
- Nemělo by se nám stát, že štěně nepřiběhne.
- Pokud psovod psa volá, musí vždy cvik dopracovat:
  - změnit metodu přivolání,
  - schovat se,
  - utíkat psovi,
  - požádat jiné osoby kolem psa o pomoc a mírně! odehnání psa.
- Při přiběhnutí psa ho nenecháme usednout, chválíme a odměňujeme ihned po přiběhnutí.
- Pes přijde a pokud dostane zase volno je to v tomto případě správné.
- Pes musí cvik jasně pochopit, nesmí si ho plést s přivoláním „Ke mně“ nebo „K noze“.
- Pes musí dodržovat naši danou vzdálenost psovod – pes, kterou jsme si při provedení cviku určili (2 – 5m).

Časté chybování

- Viz přivolání „Ke mně“ a „K noze“,
- nedůslednost v provádění cviku,
- pes předsedne před psovoda,
- pes přiběhne a přiřadí se psovodovi k noze.

Nácvik

Na psa upozorníme jménem a voláme povel “Zpět”. Přibíhajícího psa chválíme a podpoříme v běhu směrem k nám. Ihned po přiběhnutí psa odměníme pamlskem a jdeme dál, jako by se nic nedělo. Můžeme použít následný povel “Volno.” U psů aportérů využijeme jejich vášně. Po přiběhnutí psa mu ihned odhazujeme balónek nebo klacík či oblíbenou hračku.

